

Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija

WWW.LU.LV/VDKKOMISIJA

ZIŅAS

Sākums > Ziņas

Mārcis Raudis: ieslodzīto dienasgrāmatas kā čekistu izpētes avots - Alfona Novika piemērs

LPSR VDK zinātniskās izpētes komisija
11.02.2017

LPSR VDK zinātniskās izpētes komisijas pētnieks, vēsturnieks Mārcis Raudis apraksta Latvijas Republikas ieslodzīto dienasgrāmatu fondu kā iespjamu avotu padziļinātiem pētījumiem par PSRS okupācijas laika čekistu personībām, aprakstot LPSR iekšlietu un valsts drošības tautas komisāra Alfona Novika piemēru.

Mārča Rauda apraksts pieejams šeit.

Plašāka informācija - Māris Raudis +37126115959, Kristīne Jarinovska +3712977788

Lai izprastu pētniecības iespējas, ko sniedz Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīva (LVVA) 3273. fonda 1. apraksts *Rīgas Centrālcietauma ieslodzīto personas lietas. Sarakste par politieslodzīto uzturēšanu, 1919–1940* un Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīva (LVA) PA-200 fonda 12. apraksts *Vidzemes guberņas cietumā, Rīgas Centrālcietaumā u.c. cietumos ieslodzītajiem Latvijas iedzīvotājiem konfiscēto piezīmju burtnīcu, dienasgrāmatu un vēstulju kolekcija*, kas kopā ņemti veido būtisku Valsts drošības komitejas pētniecībai (VDK) nepieciešamo dokumentu kopumu, pievērsīšos šo arhīva kolekciju veidošanās vēsturei un vēlāk sniegtu ilustratīvu piemēru, ieskatoties Rīgas Centrālcietauma politieslodzītā Alfona Novika (1908–1996) piezīmju burtnīcās, vēstulēs un personas lietā.

Sākotnēji 3273. fonds *Rīgas Centrālcietaums, 1918–1943* un PA-200. fonda 12. apraksts *Vidzemes guberņas cietumā, Rīgas Centrālcietaumā u.c. cietumos ieslodzītajiem Latvijas iedzīvotājiem konfiscēto piezīmju burtnīcu, dienasgrāmatu un vēstulju kolekcija, 1905–1940* bija vienots Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas (LPSR) Centrālā valsts vēstures arhīva (tagad LVVA) fonds. 3273. fonda lietā esošās fonda lapas dati liecina, ka fonds LPSR Centrālajā valsts vēstures arhīvā ir nokļuvis 1941. gadā.[1] Fondam noteica slepenības statusu un piešķīra atbilstošu fonda numuru, proti, 3c/3273, vēlāk 3273/c ar atzīmi "slepens".[2] 1952. gadā fondā pastāvīgā glabāšanā bija 54 591 vienība.[3] 1959. gadā fondā bija 27 apraksti, tai skaitā 1a., 2a. un 3a. apraksts, bet nebija 5. apraksts.[4] Šajā fondā no 1. līdz 22. aprakstam bija iekļautas arestēto personas lietas par laika posmu no 1919. līdz 1940. gadam, bet 25. aprakstā bija ieslodzīto personas lietas par laika posmu no 1941. līdz 1942. gadam. 23. apraksts bija Rīgas Centrālcietauma darbinieku personas lietu apraksts par laika posmu no 1919. līdz 1940. gadam, bet 24. aprakstā bija iekļautas ieslodzīto dienasgrāmatas bez datējuma.[5] Pašlaik 3273. fondā ir 6 apraksti: 1. apraksts *Politieslodzīto personas lietas. Sarakste par politieslodzīto uzturēšanu, 1919–1940*, 2. apraksts *Personālsastāva lietas, 1919–1943*, 3. apraksts *Sarakste ar augstākstāvošām iestādēm administratīvos un saimnieciskos jautājumos, 1919–1940*, 4. apraksts *Ieslodzīto personas lietas, 1919–1940*, 5. apraksts *Ieslodzīto saraksti. Darbinieku saraksti. Cietuma priekšnieka rīkojumi u.c., 1918–1919* un 25. apraksts *Politieslodzīto personas lietas, 1941–1942*.

1964. gada 17. novembrī LPSR Centrālais valsts vēstures arhīvs 3c/3273 fonda 24. apraksta *Rīgas Centrālcietaums. Politieslodzīto dienasgrāmatas, 1906–1939* lietas saskaņā ar aktu nodeva Latvijas Komunistiskās partijas (LKP) Centrālās Komitejas (CK) Partijas arhīvam. Minētie dokumenti līdz ar kartotēku LKP CK Partijas arhīvā nonāca, izpildot LPSR Ministru Padomes Arhīvu pārvaldes 1964. gada 20. janvāra rīkojumu Nr. 92/24.[6] Šādā veidā vienots fonds bija sadalīts divās arhīva kolekcijās, pārkāpjot arhivēšanas principus, tostarp provenances principu un arī daļēji oriģinālās kārtības principu.

3c/3273 fonda 24. apraksta *Rīgas Centrālcietaums. Politieslodzīto dienasgrāmatas, 1906–1939* aprakstīšana jau bija aizsākusies LPSR Centrālajā valsts vēstures arhīvā. No 1956. līdz 1957. gadam LPSR Centrālajā valsts vēstures arhīvā izveidoja šo lietu alfabētisko kartotēku.[7] Lietas šifrēja. Darbs turpinājās LKP CK Partijas vēstures institūtā, kur domājams no 1977. līdz 1982. gadam bija izveidota jauna *Vidzemes guberņas cietumā, Rīgas Centrālcietaumā u.c. cietumos ieslodzīto Latvijas iedzīvotāju – dokumentu autoru alfabētiskā kartotēka, A–Z*[8]. Precīzs kartotēkas sagatavošanas laiks nav zināms. 1982. gadā LKP CK Partijas vēstures institūta darbinieki un bijušie politieslodzītie izstrādāja *Ieslodzīto alfabētiskās un satura kartotēkas aprakstu un satura klasifikācijas tabulu*[9]. Iespējams, ka vienlaikus veidota arī tematiskā satura kartotēka.[10] LKP CK Partijas arhīva atskaitēs par 1988. gada ceturto kvartālu ir ziņots, ka pēc partijas veterānu veiktās zinātniski praktiskās ekspertīzes ir izdalītas politieslodzīto klades – dienasgrāmatas, kurām jāveic nozīmīga zinātniski tehniskā apstrāde un restaurācija.[11] Tika veidota vēsturiskā izziņa par šiem dokumentiem.[12] LKP CK Partijas arhīva darba atskaites par 1989. gadu un darba plāns 1990. gadam liecina, ka LKP CK Partijas vēstures institūta vadība 1990. gada 10. janvāra ražošanas sapulcē apsprieda, kā mērķtiecīgi īstenot bijušo politieslodzīto klatžu fondēšanu.[13] 1990. gada LKP CK Partijas arhīva darba plānā bija iekļauts punkts "pabeigt politieslodzīto burtnīcu kolekcijas aprakstīšanu"[14] un izstrādāt vēsturisko izziņu un darba instrukciju politieslodzīto dienasgrāmatu kolekcijas apstrādei.[15] Politieslodzīto dienasgrāmatu tehniskās apstrādes darbs turpinājās vēl 1989. gadā, par ko liecina pirmo 259 lietu apliecinājuma lapu datējums. LKP CK Partijas arhīvā, aprakstot bijušā 3c/3273 fonda 24. apraksta *Rīgas Centrālcietaums. Politieslodzīto dienasgrāmatas, 1906–1939* lietas, sāka veidot fonda PA-200 *Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas Sociālpolitisko pētījumu institūts – PSKP CK Marksisma-Ķeņinisma institūta filiāle* 12. aprakstu. 1990. gadā, lai arī plānots, darbs pie fonda PA-200 12. apraksta izstrādes neturpinājās. 1998. gadā LVA izveidotajā fonda PA-200 vēsturiskajā izziņā atzīmē, ka 1964. gadā LKP CK Partijas arhīvā saņemtais ieslodzīto revolucionāru klades bija paredzētas apstrādei un iekļaušanai 12. aprakstā, ko tehnisku iemeslu dēļ neveica.[16]

1991. gada augustā LKP arhīva fondus pārņēma LVA. No 1991. gada 26. augusta līdz 21. septembrim abu arhīvu darbinieki sagatavoja LKP arhīva fondu nodošanas un pieņemšanas aktu.[17] Šajā aktā ir pieminētas politieslodzīto burtnīcas, kas ir nerestaurētas un neapstrādātas.[18] LVA Sociālpolitisko dokumentu daļas vadītājas vietniece savā 1996. gada 18. septembra paskaidrojumā fonda PA-200 lietu esības un fiziskā stāvokļa pārbaudes sakarā norāda, ka 12. apraksta lietas ir saņemtas 1964. gadā un ir nesakārtotas.[19] No 2012. līdz 2015. gadam LVA notika ieslodzīto dienasgrāmatu aprakstīšana, izveidojot pastāvīgi glabājamo lietu 12. aprakstu *Vidzemes guberņas cietumā, Rīgas Centrālcietaumā u.c. cietumos ieslodzītajiem Latvijas iedzīvotājiem konfiscēto piezīmju burtnīcu, dienasgrāmatu un vēstulju kolekcija* par laika posmu no 1905. līdz 1940. gadam.[20]

LPSR VDK zinātniskās izpētes komisijas arhīva eksperts, vēsturnieks Mārcis Raudis 2015. gada 20. augusta seminārā "25 gadi bez VDK?" Morberga namā, Dzintaru prospektā Jūrmalā. Didža Šēnberga foto.

Fonda PA-200 piezīmju burtnīcas, dienasgrāmatas un vēstules kā avoti un laikmeta liecinieki

Līdzās oficiālajiem dokumentiem – ieslodzīto personas lietām (LVVA, 3273 f., 1. apr., 1919.–1940. g., LVVA, 3273 f., 4. apr., 1919.–1940. g., LVVA, 3273 f., 25. apr., 1941.–1942. g.) – pētāmi arī neoficiālie dokumenti kā ieslodzīto piezīmju burtnīcas (LVA, PA-200 f., 12. apr., 1905.–1940. g.), LVA PA-200 fonda 12. aprakstā iekļautās piezīmju klades nebūt nav visas piezīmju burtnīcas, kas jebkad ir piederējušas ieslodzītajiem. Tās ir klades, kas ieslodzītajiem konfiscētas sakarā ar to, ka pārkāpti cietumu iekšējās kārtības noteikumi. Cietumu administrācijas piezīmes par konfiskāciju var aplūkot burtnīcu apliecinājuma ierakstos. Izsniegtot klades, tās numurēja un parakstīja. Rīgas Centrālcietumā divdesmitā gadsimta divdesmitajos gados šīs klades izsniegtot parakstīja priekšnieka palīgs[21], trīsdesmitajos gados priekšnieka palīgs[22] vai pārsvarā priekšnieka palīgs, Administratīvās daļas apsvērumi[23] Vairākas ieslodzīto piezīmju klādēs var atrast izrakstus no cietumu iekšējās kārtības noteikumiem, kas nosaka to, ko un kā piezīmju burtnīcās drīkst un nedrīkst rakstīt. Ventspils cietuma ieslodzītā Jāņa Everta burtnīcas apliecinājuma lapā lasāms:

„Izsniegtā klādē rakstīt skaidri, salasāmi, bez jeb tendencioza satura, no vietas un bez kaut kādiem zīmējumiem.”[24]

Tās regulāri kontrolēja, bet, atklājot tajās noteikumu pārkāpumus, konfiscēja. Minēto apliecināja speciāla cenzūras atzīme ar sarkanu zīmuli gan tekstā, gan apliecinājuma lapā.[25] Cenzūras ieraksti un konfiskācijas iemesli varēja būt dažādi, piemēram: iekšējās kārtības noteikumu pārkāpums – “Aprakstīts par cietuma iekārtu/ Aizturēts”[26]; politiski apsvērumi – “Politiskais saturs/ Aizturēts”[27], “Komunistu dziesma/ Aizturēts”[28]; valoda – “Svešvalodā rakstīts/ Aizturēts”[29]; rokkraksts – “Nav salasāms/ Aizturēts”[30], “Strīpojumi un smalki rakstīts/ Aizturēts”[31]; dzēsts teksts – “Dzēsts – nesalasāms/ Aizturēts”[32]; nezināmi apsvērumi – “Konfiscēts”[33].

Gan katra klade atsevišķi, gan visas burtnīcas kopumā ir oficiālu un neoficiālu dokumentu kopums. Piezīmju klādēs var izdalīt vairākas dokumentu grupas:

Oficiālie dokumenti: oficiālā sarakste – ieslodzīto sarakstes noraksti ar oficiālajām iestādēm (piemēram, Tieslietu ministrijas Cietumu departamentu, vēlāk Kriminālpolitisko departamentu u.c.); oficiālā sarakste – oficiālo iestāžu (piemēram, tiesu iestāžu u.c.) sarakste ar ieslodzītajiem caur cietuma priekšnieku.[34]

Nelegālie dokumenti: ieslodzīto nelegālie izdevumi – ieslodzīto nelegālie cietuma un kameras žurnāli:[35] ieslodzīto savstarpējā nelegālā sarakste – ieslodzīto savstarpējā sarakste par politisko situāciju, attiecībām starp biedriem un konspirāciju, piezīmju burtnīcās.[36] ieslodzīto slepenās vēstules, apkārtraksti, zīmītes, sarakste starp cietuma korpusiem un kamerām:[37] marksisma-leņinisma klasiku darbu konspekti un kameru studiju grupu pieraksti, referāti – ļoti pārstāvēta dokumentu grupa, kuru radītāji ir politieslodzītie komunisti.

Neoficiālie, privātie dokumenti: ieslodzīto privātā sarakste – vēstules, ko ieslodzītajiem adresējuši radi un draugi un to noraksti; vēstulju noraksti un melnraksti ko ieslodzītie sūtījuši radiem un draugiem:[38] privātās fotogrāfijas – fotogrāfijas, ko ieslodzītajiem bija iesūtījuši radi un draugi vai kas, iespējams, bija līdzpaņemtas uz ieslodzījuma vietu:[39] ieslodzīto dienasgrāmatas, pārdomas, piezīmes:[40] ieslodzīto zīmējumi – kameru kopskatī[41], ieslodzīto portretī[42] u.c. zīmējumi:[43] dzeja, cietuma folklorā – politiskā dzeja[44], iemīļotu dzejnieku darbi (piemēram, Rainis un Leons Paegle)[45], autordzeja un cietuma folklorā.

Fiziskos parametrus atspoguļojošā dokumentu grupa – ieslodzīto svēršanas datu pieraksti.[46] Tas ir interesants un daudz pārstāvēts dokumentu veids, kas liecina par ieslodzīto veselības stāvokli un aprūpi. Ieslodzītos svēra ik pa trīs mēnešiem, un svars maz mainījās.

Robeža starp neoficiālu un nelegālu dokumentu ieslodzīto piezīmju burtnīcās bieži bija ļoti nosacīta. To noteica iekšējie normatīvie akti un šo noteikumu brīva cenzūras interpretācija.

Pretstatā oficiālajiem dokumentiem, neoficiālie dokumenti, īpaši ieslodzīto privātās vēstules, dienasgrāmatas, pārdomas, piezīmes, arī zīmējumi, ņemot vērā šo dokumentu rašanās apstākļus, ir emocionāli piesātināti. Katra šī dokumentu grupa ir atsevišķas izpētes vērtā.

Starp ieslodzītajiem bija gan politieslodzītie (sociāldemokrāti, pārkoņkrustieši un komunisti), gan krimināli sodītie. Spilgtākās personas piezīmju burtnīcu kolekcijā: Andrievs Niedra,[47] Jānis Ozols[48] (*Pērkonkrusta biedrs*), Jāzeps Bunga [49] (nelegālās LKP biedrs, vēlākais LPSR Iekšlietu tautas komisariāta Cēsu apriņķa nodaļas priekšnieks), Alfons Noviks[50] (nelegālās LKP biedrs, vēlākais LPSR Iekšlietu tautas komisārs) u.c. Līdz ar to piezīmju burtnīcas, tajās pausto uzskatu ziņā, ir diametrāli pretēji iezīmētas. Arī šajā ziņā katra politiski vai krimināli sodīto grupa varētu būt atsevišķa pētījuma tēma.

Šo dokumentu kolekcijas izpēti apgrūpina sekojoši apstākļi.

Pirmkārt, dokumenti ir ļoti sadrumstaloti, fragmentāri. Bieži vēstules ir sadrumstalotas. Sākums var būt vienā lapā, bet turpinājums un nobeigums citā piezīmju burtnīcas vietā. Pa vidu var būt citu tekstu vai citu vēstulju fragmenti. Tā kā tie bieži ir tikai vēstulju melnraksti, tie var būt bez adresāta un datējuma, kas pētniecību apgrūpina.

Otrkārt, dokumenti satur citas personas pierakstus. Bieži konkrētas personas piezīmju klādē ir citas personas veikti ieraksti. Arī šo tekstu atšifrēšana, nodalīšana prasītu zināmu laiku un pūli.

Treškārt, dokumentos ir dzēsti teksti. Bieži tekstu fragmenti ir dzēsti. Iespējams, dažos gadījumos tas tika darīts, lai taupītu papīru, tomēr nav izslēgts, ka ieslodzītie nojauta vai pat zināja, kad cietuma administrācija veiks pārbaudes, tādēļ centās izdzēst tekstus, kuros bija pārkāpti iekšējās kārtības noteikumi. Šo tekstu restaurācija prasītu daudz pūļu, kaut arī tehniski tas ir iespējams.

Ceturtkārt, dokumenti satur ieslodzīto slepeno saraksti. Šo slepeno vēstulju, apkārtrakstu un zīmīšu parakstu un segvārdu atšifrēšanai, satura analīzei un vēsturiskā konteksta noteikšanai būtu jāvelta lielas pūles, ja to saturs būtu atsevišķa pētījuma tēma. Lai darbs ar tām būtu iespējams, šīs vēstules būtu nepieciešams digitalizēt.

Dažāda veida dokumenti ieslodzīto piezīmju burtnīcās ir unikāli vēstures avoti, kas tapuši īpašos apstākļos un kas tāpēc ir unikāli. Turklāt pateicoties tam, ka tie sniedz svarīgu ieskatu par sava laika politisko kultūru, jo raksturo dažādām politikajām grupām piederošos ieslodzītos, piemēram, Latvijas Sociāldemokrātiskā Strādnieku partijas (LSDSP), politiskās organizācijas *Pērkonkrusts*, nelegālās LKP biedrus, caur šo personu piezīmju klādēs pieejamo informāciju.

Alfona Novika piezīmju burtnīcas LVA fondā PA-200 un personas lieta LVVA fondā 3273 kā avoti un laikmeta liecinieki

Lai ilustrētu potenciālās pētniecības iespējas, esmu saturiski izanalizējis pirmās septiņas Alfona Novika cietuma piezīmju burtnīcas. Tās kopskaitā ir deviņpadsmit. Tās atrodas PA-200. fonda 12. aprakstā no 1124. līdz 1130. līdž. Hronoloģiski tās aptver laiku no 1934. gada oktobra līdz 1938. gada novembrim. Šajā laikā Alfons Noviks no 1933. gada 4. oktobra līdz 1934. gada 13. septembrim atradās Daugavpils cietumā, kad tika pārvests uz Rīgas Centrālcietumu[51], kur atradās līdz 1938. gada 18. novembrim. 1938. gada 18. novembrī saskaņā ar 1938. gada 15. novembra Amnestijas likumu Alfons Noviku atbrīvoja.[52]

LKP CK Partijas arhīvā, gatavojot ieslodzīto burtnīcas aprakstīšanai no 1977. gada līdz 1989. gadam, tās sašķiroja pēc uzvārdiem un, veidojot jaunu alfabētisko kartotēku, vēlreiz pāršifrēja, nomainot LPSR Centrālajā valsts vēstures arhīvā piešķirtos lietu šifrus. Lietas sašķiroja pēc personām, bet vienas personas ietvaros nesakārtoja hronoloģiski. Šis princips, respektējot LKP CK Partijas arhīva darbinieku un bijušo politieslodzīto darbu pie tematiskās un jaunās alfabētiskās kartotēkas izveidošanas un vairoties no atkārtotas pāršifrēšanas, tika

saglabāts. Tādēļ pirmās septiņas Alfona Novika piezīmju klades aprakstā nav sakārtotas hronoloģiski. Lai izsektu A. Novika domu un pierakstu attīstībai un tēmām, kurām viņš pievērsies, burtnīcas pētniecības nolūkos būtu jāsakārto hronoloģiski.

Dokumentu grupas Alfona Novika piezīmju kladēs

1. Marksisma-ļeņinisma klasiķu darbu konspekti, kameru studiju grupu pieraksti, referāti, savstarpējā nelegālā sarakste, pārdomas un politiskās piezīmes

Šī dokumentu grupa ir politīeslodzīto komunistu cīņas dokumentu grupa. Šie dokumenti ir pārstāvēti Alfona Novika 2. un 3. burtnīcā, bet hronoloģiski tās būtu 1. burtnīca, kas izsniegta 1934. gada 23. oktobrī, un 3. burtnīca, kas izsniegta 1935. gada 10. jūlijā. Tas ir laiks, kad politīeslodzītais Noviks ir tikko pārvests no Daugavpils cietuma uz Rīgas Centrālcietumu. 2., bet hronoloģiski 1. burtnīcas pierakstos Alfons Noviks skāra kapitālīstiskās sabiedrības un valsts uzbūves pamatus, šķiru cīņu, valsts varas sagrābšanu, proletariāta diktatūru, bezšķiru sabiedrības izveidi un valsts kā institūcijas likvidāciju.[53] Alfons Noviks izmanto Vladimira Uļjanova (Ļeņina) darbu *Valsts un revolūcija*, arī Fridriha Engelsa *Anti-Dirings* u.c.[54] Fridriha Engelsa *Anti-Dirings* Novikam bija atsūtīts no Padomju Sociālistisko Republiku Savienības (PSRS) 1934. gada 15. februārī. Tieslietu ministrijas Cietumu departaments atļāva šo grāmatu izsniegt Alfonam Novikam kamerā[55], tā demonstrējot diezgan liberālu Latvijas cietumu pārvaldes režīmu. Burtnīcā ietvertais sacerējums varētu būt kameras studiju grupas pieraksti vai referāti.

Alfons Noviks šajā burtnīcā rakstīja arī par politīeslodzīto cīņu, piesakot bada streikus un neejot pastaigā un darbā, un cietuma personāla fizisko izrēķināšanos ar politīeslodzītājiem. Tāpat viņš rakstīja par cīņu "mazā cietumā" 1933. gadā, tāpat runa bija par Daugavpils cietumu.[56] 3., un arī hronoloģiski 3. burtnīcas pierakstos Alfons Noviks raksta vēstuli biedriem par savstarpējām attiecībām un konspirāciju.[57]

Rīgas Centrālcietuma priekšnieka palīgs, Administratīvās daļas pārzinis, raksturojot Noviku 1938. gada izziņā rakstīja:

"Noviks savus pretvalstiskos uzskatus nav atmetis, demonstratīvi uzsver tos pie gadījuma, slinks, nestrādā, maz cerību, ka kļūs par valstiski domājošu pilsoni."[58]

Savukārt cietuma ārsta atsauksmē Alfons Noviks raksturots kā "nedisciplinēts, spītīgs" [59]

Šī dokumentu grupa ir politīeslodzīto komunistu cīņas un protesta dokumentu grupa. Šīs grupas dokumenti pārstāvēti hronoloģiski vecākajās burtnīcās un iezīmē Alfona Novika pirmos ieslodzījuma gadus, ko var raksturot kā nemiera pilnus. Dokumenti ir emocionāli piesātināti, raksturo apstākļus, kādos veidojās Alfona Novika pieredze un raksturs.

2. Privātā sarakste, vēstules

Vecākais šīs grupas dokuments sastopams jau 4. burtnīcā, kas hronoloģiski arī varētu būt pirmā, jo izsniegta 1934. gada 23. oktobrī. Pārējās vēstules ir 5., 6. un 7. burtnīcā, kas hronoloģiski attiecīgi ir 4., 5. un 7. Vēstulu melnraksti ir fragmentāri, sadrumstaloti. To kopējais skaits ir aptuveni. To adresāti un datējums nav minēti. Adresātos un laiku varētu aptuveni konstatēt ar vēstulu tekstu un piezīmju burtnīcu datējuma palīdzību. Aptuveni 11 vēstules ir adresētas brālim Jānim un māsai Emīlijai, iespējams citiem radniekiem un draugiem PSRS, bet apmēram 6 vēstules ir adresētas māsai Mihaīļnai Zvirgzdenes pagastā Ludzas apriņķī, mammai un brālim Aleksim Mērdzenes pagastā Ludzas apriņķī un iespējams viņu ģimenēm. Vēstules rakstītas no 1934. gada oktobra līdz 1938. gada novembrim. Vēstules, kas sūtītas uz PSRS, Alfons Noviks galvenokārt skāra šādas tēmas: 1) matemātikas, franču, vācu un angļu valodas mācību grāmatu un vārdnīcu atsūtīšanas iespējas no PSRS,[60] 2) 1937. gadā A. Noviks sarakstē izrādīja uztraukumu, ka brālis Jānis un māsa Emīlija ilgi neatbild uz vēstulēm.[61] Latvijā dzīvojošajai mammai, brālim un māsai vēstulēs skartās tēmas ir vairāk ģimeniskas, bet tās skar arī politiku. Interesantākā no tām ir vecākā[62], kas rakstīta 4. burtnīcā, kas hronoloģiski arī varētu būt pirmā, jo izsniegta 1934. gada 23. oktobrī. Vēstule, kuras melnraksts ir šajā kladē, varētu būt rakstīta no 1934. gada 23. oktobra līdz 1935. gada 4. augustam, kad piezīmju burtnīca politiska satura un nesalasāma rokraksta dēļ konfiscēta. Vēstuli Noviks raksta mātei. Viņš raksta, ka jau divus gadus atrodas cietumā. "Tāds ir mans liktenis, tāda ir mana daba, cietums man nebija nekāda nejaušība", rakstīja Alfons Noviks.[63] Tālāk, šajā pašā vēstulē Noviks pievērsās apstākļiem cietumā: "[...] sēžam 29 cilvēki kopā, ... kādu laiku sēdēju viens.".[64] Vēstule rakstīta latviešu valodas augšzemes dialekta latgalisko izlokšņu rakstu valodas formā. Novika personāla lieta atklāj, ka trīs reizes, 1934. gada aprīlī, maijā un jūlijā, Alfons Noviks atradies cietuma karcerī par izaicinošu izturēšanos, komunistisku dziesmu dziedāšanu, nepaklausību, pretošanos uzraugiem un "sarkanās lupatas demonstratīvu izkāršanu no kabatas pastaigājoties"[65] iespējams par šīm, karcerī pavadītajām nedēļām, arī Noviks atklāja vēstulē mātei.

6. burtnīcā, kas hronoloģiski ir 5. un izsniegta 1937. gada 2. martā, bet konfiscēta tā paša gada 5. jūnijā, ir melnraksts no kādas vēstules, ko Alfons Noviks ir rakstījis savam brālim Aleksim un iespējams viņa bērniem. Šajā vēstulē viņš deva padomu par iespējām mācīties Malnavas lauksaimniecības vidusskolā pēc pamatskolas beigšanas.[66] Tomēr vēstulē viņš ļoti aizplūvuroti pievērsās arī politikai: "[...] dažam patīk mīksti spilveni, gozēties saulītē un ne par ko nedomāt."[67] Tālākais, acimredzot, bija attiecināts uz rakstītāju, norādot, ka citam piemērotākas ir "vētras, kas varenī, brīvi neievērodamas nekādus šķēršļus drāžas visam pāri, jauc visu."[68] Beidzot šīs pārdomas Alfons Noviks piebilst: "[...] grūti Tev to saprast, bet ... nāks laiks arī tu sapratīsi."[69] Arī šī vēstule rakstīta latviešu valodas augšzemes dialekta latgalisko izlokšņu rakstu valodas formā.

Alfona Novika privātā sarakste ir emocionāli piesātinātu dokumentu grupa. Vēstules ir nozīmīgākā un vērtīgākā dokumentu daļa viņa piezīmju burtnīcās. To izpēti gan apgrūstina vēstulu sadrumstalotība un fragmentarisms.

Politīeslodzītā A. Novika pirmajās septiņās piezīmju kladēs sastopami arī citi dokumenti, kas pārstāv citas dokumentu grupas. Interesants dokuments ir Alfona Novika svēršanas datu pieraksts.[70] Novika burtnīcās ir arī mazāk nozīmīgi dokumenti kā franču, angļu, vācu un krievu valodā izlasīto grāmatu saraksti. Šo dokumentu veids īpaši pārstāvēts 1. burtnīcā, kas hronoloģiski ir 7. Tā izsniegta 1938. gada 1. februārī. Sarakstos bija minēti, piemēram, Gija de Mopasāna, Emīļa Zolā, Johana Volfanga fon Gētes, Heinriha Heines, Oskara Vailda, Fjodora Dostojevskā, Alekseja Tolstoja, Antona Čehova sacerējumi.[71] Daudz Alfona Novika kladēs ir franču un vācu valodas mācību pieraksti.[72]

Alfona Novika piezīmju burtnīcas ir unikāli vēstures avoti, kas tapuši īpašos apstākļos un kas, pateicoties tam, ka sniedz ieskatu gan par A. Novika personību, tās veidojošiem apstākļiem, gan arī par attiecīgā laika politisko kultūru, kurai viennozīmīgi bijusi ietekme uz PSRS okupācijas īstenošanu, tās veiktajiem noziegumiem, tādēļ ir svarīgi un faktiski neaizstājami ne tikai VDK, bet arī plašākā pētniecībā. Līdzīga nozīme ir arī citu politīeslodzīto piezīmju burtnīcām. Ievērojot minēto, šobrīd ir aktuāla apskatā analizēto dokumentu saglabāšana un nepieciešamo priekšdarbu veikšana, lai būtu iespējama pilnvērtīga attiecīgo dokumentu izpēte.

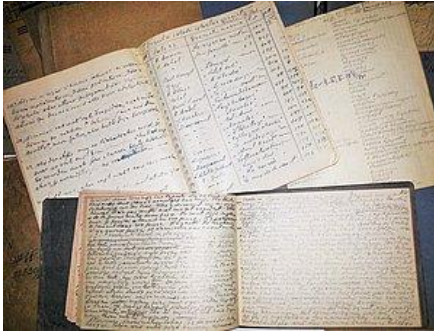
1. pielikums

Alfona Novika piezīmju burtnīcu kopskats. Lielu daļu piezīmju burtnīcu, cietuma pierakstu veikšanai, A. Novikam laikā no 1935. līdz 1937. gadam atsūtīja radnieki no PSRS.

2. pielikums

Alfona Novika piezīmju burtnīcas. A. Novika pierakstu paraugi.[73]

- [1] LVVA, 3273. f. (Rīgas centrālcietums, 1919–1939), fonda lieta, I daļa, 1952–1983, 3. lp.
- [2] LVVA, 3273. f. (Rīgas centrālcietums, 1919–1939), fonda lieta, I daļa, 1952–1983, 1., 3. lp.
- [3] LVVA, 3273. f. (Rīgas centrālcietums, 1919–1939), fonda lieta, I daļa, 1952–1983, 1. lp.
- [4] LVVA, 3273. f. (Rīgas centrālcietums, 1919–1939), fonda lieta, I daļa, 1952–1983, 3. lp.
- [5] LVVA, 3273. f. (Rīgas centrālcietums, 1919–1939), fonda lieta, I daļa, 1952–1983, 3. lp.
- [6] LVVA, 3273. f. (Rīgas centrālcietums, 1919–1939), fonda lieta, I daļa, 1952–1983, 44. lp.
- [7] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1793. l. (Vidzemes guberņas cietumā, Rīgas Centrālcietumā u.c. cietumos ieslodzīto Latvijas iedzīvotāju – dokumentu autoru alfabētiskā kartotēka, A–Z, 1956–[1977]), 1.–672. lp.
- [8] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1794. l. (Vidzemes guberņas cietumā, Rīgas Centrālcietumā u.c. cietumos ieslodzīto Latvijas iedzīvotāju – dokumentu autoru alfabētiskā kartotēka, A-Z, [1977–1982]), 1.–555. lp.
- [9] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1792. l. (Ieslodzīto alfabētiskās un satura kartotēkas apraksts un satura klasifikācijas tabula. Cariskās Krievijas un buržuāziskās Latvijas ieslodzīto alfabētiskās un satura kartotēkas lietošanas instrukcija. P. Priedes izstrādātais variants, 1982. g. marts), 1.–5. lp., LVA, PA-200. f., 12. apr., 1791. l. (Ieslodzīto alfabētiskās un satura kartotēkas apraksts un satura klasifikācijas tabula. Marijas Sudmales, Olgas Pankes, Paula Celtaņa un Silvija Balodes izstrādātais variants, [1982. g. marts]), 1.–10. lp.
- [10] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1795. l. (Vidzemes guberņas cietumā, Rīgas Centrālcietumā u.c. cietumos ieslodzītajiem Latvijas iedzīvotājiem konfiscēto piezīmju burtnīcu tematiskā kartotēka, [1982]), 1.–275. lp.
- [11] LVA, PA-200. f., 13. apr., 90. l. (Partijas arhīva darba atskaite par 1988. gadu), 5. lp.
- [12] LVA, PA-200. f., 13. apr., 90. l., 5. lp.
- [13] LVA, PA-200. f., 13. apr., 125. l. (Partijas arhīva darba atskaite par 1989. gadu), 22. lp.
- [14] LVA, PA-200. f., 13. apr., 125. l., 33. lp.
- [15] LVA, PA-200. f., 13. apr., 125. l., 36. lp.
- [16] LVA, PA-200. f. (LKP CK Sociālpolitisko pētījumu institūts – PSKP CK Marksisma-ļeņinisma institūta filiāle, 1897–1991), vēsturiskā izziņa, 1920–1991, 7. lp.
- [17] LVA, PA-200. f. (LKP CK Sociālpolitisko pētījumu institūts – PSKP CK Marksisma-ļeņinisma institūta filiāle, 1897–1991), fonda lieta, 1952–1983, 37.–43. lp.
- [18] LVA, PA-200. f. (LKP CK Sociālpolitisko pētījumu institūts – PSKP CK Marksisma-ļeņinisma institūta filiāle, 1897–1991), fonda lieta, 1952–1983, 40. lp.
- [19] LVA, PA-200. f. (LKP CK Sociālpolitisko pētījumu institūts – PSKP CK Marksisma-ļeņinisma institūta filiāle, 1897–1991), fonda lieta, 1952–1983, 45. lp.
- [20] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1.–121. lp.
- [21] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1120. l. (Niedra Andrievs Kārļa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 16.02.1925–18.03.1925), 52. lp. otra puse, LVA, PA-200. f., 12. apr., 1615 l. (Vaksmans Andrejs Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 03.05.1923–31.03.1937), 122. lp. otra puse.
- [22] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1173. l. (Ozols Jānis Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 26.06.1934–15.07.1934), 70. lp. otra puse.
- [23] LVA, PA-200. f., 12. apr., 280. l. (Bunga Jāzeps Konstantīna d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 04.05.1937–15.05.1939), 70. lp. otra puse.
- [24] LVA, PA-200. f., 12. apr., 480. l. (Everts Jānis, Ventpils cietuma ieslodzītais, 02.01.1939–1940), 70. lp. otra puse.

- [25] LVA, PA-200. f., 12. apr., 979. l. (Lorencs Žanis Jāņa d., Liepājas cietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, [15.08.1934]–13.05.1937), 86. lp. otra puse.
- [26] LVA, PA-200. f., 12. apr., 198. l. (Bērziņš Arvīds Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 31.07.1934–17.07.1936), 118. lp. otra puse.
- [27] LVA, PA-200. f., 12. apr., 979. l. (Lorencs Žanis Jāņa d., Liepājas cietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, [15.08.1934]–13.05.1937), 86. lp. otra puse.
- [28] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1615. l. (Vaksmans Andrejs Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 03.05.1923–31.03.1937), 122. lp. otra puse.
- [29] LVA, PA-200. f., 12. apr., 484. l. (Ferbergs [Ferbbers] Zamuels Haima d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 26.01.1937–24.12.1939), 98. lp. otra puse.
- [30] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1130. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 7. burtnīca, 01.03.1938–18.11.1938), 14. lp. otra puse.
- [31] LVA, PA-200. f., 12. apr., 194. l. (Bērziņš Aleksandrs Pētera d., Cēsu cietuma ieslodzītais, 3. burtnīca, 25.04.1931–18.11.1938), 14. lp. otra puse.
- [32] LVA, PA-200. f., 12. apr., 150. l. (Belijs Bielijs Sidorovs Vasiļijs Teodora [Fjodora] d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 5. burtnīca, 12.12.1933–07.05.1937), 14. lp. otra puse.
- [33] LVA, PA-200. f., 12. apr., 490. l. (Foss Arnolds Fridriha Friča d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 16.05.1933–29.05.1935), 14. lp. otra puse.
- [34] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1193. l. (Paulovičs Pavlovičs Žanis Aleksandrs Alberts Rīgas Centrālcietuma un Jelgavas cietuma ieslodzītais, vēstules, kvītis, paziņojums par aizstāvja, advokāta noteikšanu, 07.10.1934–09.03.1937), 7. lp.
- [35] LVA, PA-200. f., 12. apr., 611. l. (Grīnblats Jānis Jura d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 14.11.1933–29.10.1936), Cietuma žurnāls *Uz mērķi*, LVA, 2.-101. lp. otra puse, PA-200. f., 12. apr., 1122. l. (Notrima Lūcija, Rīgas Termiņcietuma ieslodzītā, 29.08.1930–b. d.), Cietuma žurnāls *Cietumniece*, 1.–14. lp. u.c.
- [36] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1126. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 3. burtnīca, 10.07.1935–18.11.1938), 4.–6. lp. otra puse, 8.–10. lp. otra puse.
- [37] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1783.–1788. l. (Rīgas Centrālcietuma ieslodzīto slepenā sarakste starp cietuma korpusiem un kamerām ar un bez segvārdiem un parakstiem, ar un bez datējuma).
- [38] LVA, PA-200. f., 12. apr., 736. l. (Kalniņš Jānis Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, vēstules, 19.04.1925–12.05.1936), 1.–178. lp., LVA, PA-200. f., 12. apr., 1731. l. (Zeimāls Kazimīrs Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, vēstules, 10.11.1934–27.08.[1935]), 1.–26. lp. u.c.
- [39] LVA, PA-200. f., 12. apr., 112. l. (Barkans Ignats Pētera d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 3. burtnīca, 14.10.1930–18.11.1938), 120.–129. lp., LVA, PA-200. f., 12. apr., 1514. l. (Šnevelis Viktors Pētera d., Daugavpils cietuma un Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 23.08.1932–19.05.1937), 132.–135. lp. u.c.
- [40] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1173. l. (Ozols Jānis Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 26.06.1934–15.07.1934), 5.–12. lp. otra puse, 14. lp. otra puse, -24. lp.
- [41] LVA, PA-200. f., 12. apr., 767. l. (Kiseļevs Kirils Marķeja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 21.11.1933–12.04.1934), 2. lp., LVA, PA-200. f., 12. apr., 1306. l. (Raudiņš Dailonis Visvaldis Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 02.02.1937–17.10.1938), 1., 23. lp.
- [42] LVA, PA-200. f., 12. apr., 700. l. (Jefratovs Grigorījs Anisima d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 28.07.1936–15.05.1939), 3., 5.–9., 11. lp. u.c.
- [43] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1003. l. (Mališevs Teodors Konona d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 31.08.1932–11.05.1940), 44., 45., 47. lp. u.c.
- [44] LVA, PA-200. f., 12. apr., 769. l. (Klamers Jānis Kārļa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 26.06.1934–15.07.1934), *Latvju cīņas dziesma*, 11. lp., LVA, PA-200. f., 12. apr., 1413. l. (Skerba Staņislavs Vikentija d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 21.07.1931–15.02.1932), *Centrāles himna*, 19. lp. otrā puse, LVA, PA-200. f., 12. apr., 1615. l. (Vaksmans Andrejs Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 03.05.1923–31.03.1937), *Himna Anarķistu*, 2. lp.
- [45] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1310. l. (Rautenbergs Jūlijs Mārtiņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 08.12.1924–10.09.1931), 4.–5. lp.
- [46] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1124. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 01.02.1938–18.11.1938), 54. lp.
- [47] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1120. l. (Niedra Andrievs Kārļa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 16.02.1925–18.03.1925), 1.–52. lp.
- [48] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1173. l. (Ozols Jānis Jāņa d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 26.06.1934–15.07.1934), 1.–70. lp.
- [49] LVA, PA-200. f., 12. apr., 279., 280. l. (Bunga Jāzeps Konstantīna d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1.–2. burtnīca), LVA, PA-15500. f. (Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas nomenklatūras darbinieku personas lietu kolekcija), 2. apr., 7289. l. (Bunga Josifs Konstantīna d., 1945–1963)
- [50] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1124.–1142. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1.–19. burtnīca) un PA-15500. f., 2. apr., 7786. l. (Noviks Alfons Andreja d., 1945–1965).
- [51] LVVA, 3273. f. (Rīgas Centrālcietums, 1919–1939), 1. apr. (Politieslodzīto personas lietas. Sarakste par politieslodzīto uzturēšanu, 1919–1940), 8443. l. (Novika Alfona Andreja d. personas lieta, 04.10.1933–18.11.1938), 60., 61., 65. lp.
- [52] LVVA, 3273. f., 1. apr., 8443. l. (Novika Alfona Andreja d. personas lieta, 04.10.1933–18.11.1938), 1. lp.
- [53] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1125. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 23.10.1934–18.11.1938), 36.–40. lp.
- [54] LVA, PA-200. f., 12. apr., 1125. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 23.10.1934–18.11.1938), 40. lp.
- [55] LVVA, 3273. f., 1. apr., 8443. l. (Novika Alfona Andreja d. personas lieta, 04.10.1933–18.11.1938), 39. lp.
- [56] LVA, PA-200., 12. apr., 1125. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 2. burtnīca, 23.10.1934–18.11.1938), 112. lp. otra puse.
- [57] LVA, PA-200., 12. apr., 1126. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 3. burtnīca, 10.07.1935–18.11.1938), 4.–6. lp. otra puse; 8.–10. lp. otra puse.

- [58] LVVA, 3273. f., 1. apr., 8443 l. (Novika Alfona Andreja d. personas lieta, 04.10.1933–18.11.1938), 8. lp.
- [59] LVVA, 3273. f., 1. apr., 8443 l. (Novika Alfona Andreja d. personas lieta, 04.10.1933–18.11.1938), 8. lp. otra puse.
- [60] LVA, PA-200., 12. apr., 1128. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 5. burtnīca, 19.11.1936–18.11.1938), 21.–23. lp. u.c., LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 33. lp. u. c.
- [61] LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 32., 39. lp.
- [62] LVA, PA-200., 12. apr., 1127. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 4. burtnīca, 23.10.1934–18.11.1938), 35.–36. lp.
- [63] LVA, PA-200., 12. apr., 1127. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 4. burtnīca, 23.10.1934–18.11.1938), 35. lp.
- [64] LVA, PA-200., 12. apr., 1127. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 4. burtnīca, 23.10.1934–18.11.1938), 36. lp.
- [65] LVVA, 3273. f., 1. apr., 8443 l. (Novika Alfona Andreja d. personas lieta, 04.10.1933–18.11.1938), 5., 46., 48., 54. lp.
- [66] LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 22. lp.
- [67] LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 21. lp. otra puse
- [68] LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 21. lp. otra puse
- [69] LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 21. lp. otra puse
- [70] LVA, PA-200., 12. apr., 1124. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 01.02.1938–18.11.1938), 54. lp.
- [71] LVA, PA-200., 12. apr., 1124. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 01.02.1938–18.11.1938), 34.–37. lp.
- [72] LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 1.-3., 5.–18. lp. u. c., LVA, PA-200., 12. apr., 1128. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 5. burtnīca, 19.11.1936–18.11.1938), 1.–3., 25.–43. lp. u. c., LVA, PA-200., 12. apr., 1127. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 4. burtnīca, 23.10.1934–18.11.1938), 48.–56., 61., 62. lp.
- [73] LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 22. lp., LVA, PA-200., 12. apr., 1124. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 01.02.1938–18.11.1938), 34. lp., LVA, PA-200., 12. apr., 1126 l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 3. burtnīca, 10.07.1935–18.11.1938), 1. lp.

Saistītās ziņas:

- Gints Zelmenis: 20. gadsimta astoņdesmito gadu «nepolitiskie» noziegumi okupētajā Latvijā un Valsts drošības komiteja 28.11.2017
- Ineta Lipša: Valsts drošības komiteja valsts akciju sabiedrības «Intūrists» operatīvajā vadībā (1957-1992) 27.11.2017
- Publicēta informācija par Ivara Godmaņa sadarbības fakta ar VDK pazudušās tiesas lietas meklēšanu 27.11.2017
- Aldis Daugavvanags: Čekas loma kontrabandas izmeklēšanā (1945-1985). Atsevišķu piemēru analīze. 25.11.2017
- Linards Muciņš: Nošaušana sevišķā kārtībā - PSRS noziegums pret ius cogens normām. Liepājas «Zilā brīnuma» piemērs. 21.11.2017
- Tiesiskais skatpunkts: Latvijas Republikas informācijas atklātības kods un VDK dokumenti. 20.11.2017
- Ieskats LPSR valsts drošības ministra Alfona Novika Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 17.10.2017
- Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja Jāņa Vēvera Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 13.09.2017
- Ieskats LPSR iekšlietu un valsts drošības ministra Nikolaja Kovaļčuka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 20.08.2017

Tweet

Patīk 0

Ieteikt

G+